

*Porcok csak a kései, bizonytalan,
határsértő léptek alatt sercegnek:
ropog egy múzeum törmeléke.
Hagyománya a tátongó folyosókon mégis
a lebegésnek van, süket, hangtalan, mintha víz alatt,
a kúra rutinjának folyamatos jelenidejében.
Így bolyongani a Császárfürdő gyomrában,
fürkészőn, akár egy endoszkóp,
akit végzetesen bennfelejtett egy műhiba.*

TOROCZKAY ANDRÁS

Rákospalota, kertváros

*Rákospalota, kertváros, telihold.
A panelsor fölött hipnotikus, sárga
fényét szórja, előtte felhők szállnak,
és a júliusi szél. Odabent a Hervadó
virágok meg valamelyik csatornán.
Tomi bá egy megsárgult tapétás lakásban.
Marika néni a hálószobában olvasni próbál.
Régebben mindenhol cigiztek, ma már csak
a konyhában, és az erkélyen. Ami jó.
A hold besüt a szobába. Tomi bá
a vizsgálat eredményére vár. Egyelőre hiába.*

Apa

*Léket kapott gumimatracot ölelni
a Balaton közepén.*

A telefonhívás

Az A38-ra mentem, a nyárnak már
vége volt. Péntek este a hajón
egy belga zenekar játszott.
A telefonhívás miatt kicsit
lemaradtam a többiektől. Apa volt.
Mikor pár órája először keresett aznap,
azt mondtam neki, majd visszahívom.
De nem hívtam vissza, elfelejtettem. Ő hívott megint.
Az A38 hídja előtt álltam. Néztem a Dunát,
a hajót, Pestet. Egy Drehert ittam, emlékszem.
A villamos sárgája, ahogy keveredik
az egyre feketébb kékkel. Tetszett. A belga zenekar
nevét már nem tudom. Azzal lettek híresek,
hogy az énekesük koncertjük közben
elkapott egy felé hajított korsó sört.
Mennyi esély van erre? Nullánál kevesebb. Ő meg
miután elkapta, mintha mi sem volna természetesebb,
nyugodtan beleivott, aztán tovább énekelt
az őt éltető embereken egyensúlyozva.
A világháló felrobbant ettől a képsortól.
Egy kicsit felrobbant. Tartottam a telefont.
Apa elmondta, amiért hívott.

Egy darabig még beszélünk,
aztán letettük, és besétáltam a koncertre.

Vers anya haláláról

„Én vagyok én, és közben úgy viselkedek, mintha valaki más volnék.”
Illyés Gyula naplóbejegyzéseit olvasva (Kortárs, 1990. július)

Nyár lobogja körül a faházat, délután négy óra.
Rohanunk a sokadik kánikulába megint. Azt olvastam,
a magyarok többsége szeretne nyaralni itt,
a Balatonnál, de nem teheti meg. Főleg a déli part népszerű.
Hát én itt vagyok, nyaralok.
És közben elképzelem, hogy szürkületben
a kisújszálási nyugati temetőben

*megkeresem anya sírját. Azt hiszem,
haragudna rám, ha látna. És azt is hiszem,
hogy tényleg néz engem, és száját úgy szorítja össze,
abban a rettenetes maszkban, amit én is eltanultam tőle,
és amitől mindenki fél. Izzadok a faházban
egyszál alsógatyámban. És elképzelem, hogy ősz van,
vagy tavasz, hat-hét óra felé. Mindig apa mondta,
hogy menjünk ki a temetőbe, édesanyátok sírjához.
Erre mit lehet mondani, gondolom ezért is mondta.
A szűnyogok, amik akkor csíptek minket, ma már nem élnek.
De akkor még éltek, és anya már akkor nem élt. Ahogy a szomszéd,
meg a felesége is él még. De anya nem. Mondanám, hogy jól van ez így,
mert mindenki szeretne olyan szép, okos lenni, még ha kevés ideig is,
mint anya, és senki nem szeretne olyan elkeserítően haszontalan lenni,
mint a szomszédok, de a fájdalomról nem tudok semmit. Semmit nem tudok
a bátorságról vagy a szembenézéssről. A hányásról, az összeomlásról,
a terjeszkedő rákról. Ahogy tényleg megeszi a testet.
Olvastam anya kórházi zárójelentését. Pontosan tudom, hogy halt meg.
Melyik szervével mi történt.
Én félős vagyok, ideggyenge,
és úgy általában véve gyenge. Élni félő, meghalni gyáva-féle.
Vagy csak túlságosan rossz véleménnyel vagyok magamról általában.
Ez se nagy öröm.
A sírhelyek soha nem járnak le, anya kopjafája nem süllyed el.
Ez se nagy öröm.
1990. július 27 évvel ezelőtt volt. Akkor még mindenki boldog volt.
Ez se nagy öröm.
Most veszem a fürdőnadrágomat. Az idő jó. Szerencsésen megérkeztiünk.*